GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 281. *Joi, 19 (31) Decemvre.* **1885.**

Nou abonamentŭ la *„Gazeta Transilvaniei“.*

Cu 1 Ianuariu 1886 st. v., se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **10 franci**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ bine-voiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

»Administrațiunea«.

Brașovŭ, 18 Decemvre 1885.

Amŭ semnalatŭ în numĕrulŭ trecutŭ fiasculŭ cumplitŭ, ce trebue sĕ-lŭ recunóscă acum însușĭ foile unguresci, în ceea ce privesce resultatele gónei întreprinse în contra Românilorŭ ardelenĭ din incidentulŭ faimósei proclamații.

Punemŭ astăḍĭ sub ochii cetitorilorŭ o corespondență, care ilustréză destulŭ de elocventŭ faptele guvernanțilorŭ noștri, dér ne arată totodată și greșelile și păcatele acelora din sînulŭ nostru, carĭ prin purtarea lorŭ nedémnă facŭ numai ca dușmanulŭ să sporéscă. Étă corespondența amintită:

Din comitatulŭ Albei-inferióre, 27 Decemvre 1885.

Comitatulŭ nostru celŭ clevetitŭ de foile maghiare ca »iredentistŭ«, nicĭ aḍĭ nu este crutatŭ de cătră cei ce conducŭ administrațiunea și justiția, și în totŭ loculŭ se caută nodŭ în papură. Cum s'ar puté justifica altfelŭ dinaintea lumei maltratările ḍilnice, de carĭ sufere poporațiunea română în acestŭ comitatŭ românescŭ? Fiesce-căruĭ nădrăgarŭ și plugarŭ de rassă unguréscă, ii este permisŭ a denunța pe conlocuitorulŭ sĕu Românŭ, și organele statuluĭ fără scrupulŭ arestéză pe Românulŭ denunțatŭ, pentru ca mai în urmă după cercetare de lunĭ, dovedindu-se falsitatea acusării, bietulŭ omŭ sĕ se elibereze fără ca mai departe sĕ aibă cineva grijă de a infunda gura denunțiantilorŭ.

A pățit'o parochulŭ din Mesentea în urma unei asemenĭ false denunțărĭ, căcĭ călĕtorindŭ la Zlatna în cause de afacerĭ private, aci fără nicĭ o causă fù încătușatŭ și maltratatŭ mai rĕu decâtŭ vestitulŭ banditŭ Rozsa Sándor când fù prinsŭ. Apoi nevinovăția lui fiind dovedită, i s'a datŭ drumulŭ. Poftimŭ o scenă din viața asiatică!

In ḍilele de tómnă doi vecinĭ din comuna Oiesde, aprópe de A.-Iulia, venindŭ ambii dela marturiă (tĕrgŭ de sĕptĕmână) din opidulŭ Teiușiu cătră casă, povesteau câte verḍĭ și uscate cum facŭ ómenii vinoșĭ după o ḍi de petrecere. Unulŭ era Românŭ — celalaltŭ vecinŭ ungurŭ dér ambii plugarĭ de sórte. Fiesce-care își lăudă puterea neamului sĕu, și în urmă Românulŭ se esprimă, că elŭ singurŭ nu se teme de 10 Ungurĭ sĕu Românĭ. Omulŭ acesta fusese soldatŭ și înaintase în armata împĕrătéscă la gradulŭ de sergentŭ și-lŭ chiamă Dumitru Crișianu, trăindŭ acum ca plugarŭ în comuna sa natală.

Cei doi vecinĭ alte sfeḍi nu avură, dér nicĭ nu se bătură, ci ambii ajungêndŭ în satŭ s'au dusŭ la locuințele lorŭ. Nu trecură 48 de óre și bietulŭ Românŭ fără veste fù prinsŭ de gendarmĭ, dusŭ la solgăbirĕu în cătușĭ, și de aci apoi la tribunalulŭ din Alca-Iulia, unde cu mare dorŭ fù primitŭ în temniță ca unŭ mare agitatorŭ.

Le trebuescŭ domnilorŭ noștri astfelŭ de casurĭ, chiarŭ ca și domnului ministru Tisza gogorițele, căcĭ altmintrea — fără de aceste apucăturĭ — ajungŭ a fi superfluĭ. L'au ținutŭ pe bietulŭ omŭ preste 4 sĕptĕmânĭ în prinsóre fără nicĭ o vină numai pentru salutea închipuită a statului maghiarŭ, în care pentru noi ceșcĭlalțĭ »străinĭ« nu mai este locŭ decâtŭ în temnițele puturóse și nesănĕtóse.

Din aceste esemple se póte convinge lumea civilisată, cumcă aicĭ suntemŭ dincolo de Uralŭ. Europa cea bĕtrână va trebuĭ sĕ se mire, că o părticică din ea a trecutŭ în alte regiunĭ ale lumei, pentru că spre Orientŭ nu a putută pune o strajă mai bună, decâtŭ unŭ neamŭ, care prin șovinismŭ combate resultatele culturei apusene și chiarŭ pe anteluptătorii acelei culturĭ voesce sĕ-i nimicéscă prin intrigă și silă.

Dér cu tóte opintirile presei maghiare cursulŭ asiaticŭ alŭ afacerilorŭ în țéra ungurésca a ajunsŭ la cunoscința acelorŭ națiunĭ culte europene, carĭ își vorŭ socoti de-o pată a lăsa ca în Europa sĕ se pótă întêmpla urmărirĭ nedrepte ale unui poporŭ rĕvnitorŭ de cultură și, după sângele sĕu, erou în fapte.

Suntemŭ strivițĭ de acestŭ antagonismŭ naționalŭ susținutŭ cu baioneta gendarmului, dér e departe ca inima nóstră sĕ o pótă șoviniștii ucide. Tótă pressa maghiară cu calumniele ei aruncate asupra nóstră și totŭ aparatulŭ pusŭ de cătră putere contra nóstră nu va puté sĕ ne nimicéscă, căcĭ noi n'amŭ peritŭ nicĭ chiarŭ sub Hunii vechĭ.

Precum vedemŭ din jurnalistica maghiară, menită pentru cismarĭ, precum este »Budapest« și altele de soiulŭ acesta, din tóte întêmplările voescŭ a face capitalŭ de urmărire. S'a numitŭ președinte la tribunalulŭ din Alba-Iulia domnulŭ *Gabriel Henter*, fostulŭ fișcalŭ (procurorŭ reg.) și îndată s'a bucinatŭ cumcă „Românii din comitatulŭ acesta jălescŭ.“ Acésta este unŭ neadevĕrŭ, căcĭ Românilorŭ puținŭ le impune că cine este președinte de tribunalŭ, noi numai buna aplicare a legilorŭ o poftimŭ și ferirea judecătorilorŭ de șovinismŭ, care însĕ deja înainte de § 54 a proiectului pentru nimicirea autonomiei comitatelorŭ șia independenței judecătorilorŭ — la noi de multŭ șĭ-a »jucatŭ halaripulŭ.« Pentru ardelenĭ § 54 a fostŭ superflu, *căcĭ noi l'amŭ avutŭ în praxă de mai mulțĭ anĭ*, și ce va urma este reservatŭ numai oposițiunei maghiare din propria Ungariă. Sĕ vĕ fiă de folosŭ! Dumneḍeu sĕ le dea ceea ce ne-au socotitŭ nouĕ!

Noi Românii suntemŭ, în ceea ce privesce solidaritatea, cea mai bună tréptă la atarĭ nesocotite demersurĭ ale Ungurilorŭ șoviniștĭ! Din sînulŭ nostru s'au crescutŭ o mulțime de ómenĭ culțĭ la aparință — însĕ fără sĕmțŭ.

Avemŭ o mulțime de bărbațĭ crescuțĭ din familii românescĭ, ba chiarŭ cu ajutóre naționale, carĭ nu susținŭ causa poporului cu atâtŭ mai puținŭ apĕrarea națională contra loviturilorŭ îndreptate cu vehemență asupra unui sĕu altui luptătorŭ. Avemŭ în sînulŭ nostru vipere veninóse, carĭ pentru interese mârșave se vêndŭ contrarilorŭ și le servescŭ de instrumente spre a nimici chiar pe anteluptătorii causei proprie; câtŭ pentru ceilalțĭ, cei de bună credință, ei tacŭ înfundațĭ și așa nimenĭ nu sare în apĕrarea celorŭ amenințațĭ și prigonițĭ. In urma urmelorŭ acolo vomŭ ajunge încâtŭ puținii luptătorĭ vorŭ trebuĭ sĕ îngenunche chiarŭ pentru purtarea acésta a ómenilorŭ noștri.

Nu ne strică nouĕ și luptei nóstre antagonistii noștri atâta, pre câtă daună se causéză prin lașitatea unorŭ ómenĭ crescuțĭ la êță românéscă. Fără de tradarea rĕutăciósă a unorŭ amfibii miserabile sórtea nóstră ar avé mai vesele colorĭ, și contrarii nu ar avé curagiu de a ne strivì.

Pe voi vĕ nimicirá a urei rĕutate
Și órba neunire etc. etc.

Aceste versurĭ arŭ trebuì scrise pe ușa fiăcăruĭ Românŭ pentru ca sĕ vĕdă relele pornirĭ, pe carĭ au umblatŭ și umblă aḍĭ în mĕḍăḍi — însĕ nu vrĕu sĕ le pricépă.

Denunțarea, căciulirea și apoi ura de frate, étă cu ce se hrănescŭ vulpile naționale. In Roma vechiă s'a eschiămatŭ „quousque tandem“? La noi n'ai cui striga, căcĭ forulŭ lipsesce, și *cei pușĭ în frunte suntŭ pasivĭ față cu orĭ-ce mișcare, ba unii tragŭ cu ochiulŭ cătră cei suspecțĭ.*

De străinŭ décă lovesce, — nu ne dóre așa de tare, căcĭ suntemŭ pregătițĭ, dér când sângele tĕu este trădătorŭ — jertfa devine ilusoriă!

Cercurile influente în causele nóstre naționale trebue sĕ ochieze persónele, trebue sĕ fiă cu atențiune la mișcările acelora, cu care voescŭ a se conțelege. Amŭ avutŭ casurĭ, că ómenĭ de trecutŭ naționalŭ s'au pusŭ n înțelegere cu persóne obscure, ba chiar contrare causei comune. De unde acéstă neorientare órzĕnă? Simplu din causă, căcĭ nu voimŭ a consolida solidaritatea, și totŭ una ne este no ĕ cu cine lucrămŭ.

Din peninsula balcanică.

Belgradŭ, 28 Decemvre. Autoritățile sêrbescĭ au întratŭ erĭ după ameḍĭ în Pirotŭ. Pirotulŭ oferă acum unŭ aspectŭ fórte tristŭ, căcĭ orașulŭ este aprópe cu totulŭ devastatŭ. Trupele bulgare au luatŭ cu sine totŭ ce avea numai ceva prețŭ; chiar marele clopotŭ din turnulŭ catedralei l'au luatŭ. Locuitorii spunŭ că devastarea orașului s'a întêmplatŭ mai cu sémă după ce a plecatŭ comisiunea militară din Pirotŭ și după ce condițiunile armistițiului erau deja cunoscute. Încă în ultimulŭ momentŭ, imediatŭ înainte de plecare soldații bulgarĭ devastau ca nisce vandalĭ. Aceeașĭ sórte o avură și satele dinprejurŭ. Locuitorii constată, că armata bulgară încă mai de multŭ timpŭ a fostŭ lipsită de mijlócele de traiu și că starea sanitară în șirurile ei a fostŭ în urma acésta de totŭ rea.

Sofia, 28 Decemvre. (Scire a „Agenței Havas«:) Sêrbii au comisŭ unŭ actŭ agresivŭ și au violatŭ condițiunile armistițiului. Statulŭ majorŭ generalŭ bulgarŭ ținêndu-se strînsŭ de condițiunile stipulate, a lăsatŭ în Pirotŭ la plecarea trupelorŭ unŭ jumĕtate escadronŭ de gendarmĕriă pentru ca sĕ susțină ordinea până la sosirea autoritățilorŭ administrative sêrbescĭ, cărora avea sĕ li se predea orașulŭ. Sêrbii însĕ, cu totŭ terminulŭ de cincĭ ḍile prevĕḍutŭ în condițiunĭ, *nĕvăliră în Pirotŭ*, pușcară asupra călărețilorŭ bulgarĭ și răniră doi din ei. Comandantulŭ bulgarŭ s'a retrasŭ cu trupele bulgare, după ce a protestatŭ. Nota bulgară, în care sĕ descrie acestŭ faptŭ, a fostŭ predată representanțilorŭ puterilorŭ; guvernulŭ bulgarŭ pretinde în acéstă notă sĕ i se dé din partea Sêrbiei o satisfacțiă eclatantă.

Constantinopolŭ, 28 Decemvre. — In sînulŭ poporațiunei este lățită credința, că actuală crisă se va trăgăna până la primăvéră și că atuncĭ va urma o *acțiune a puterilorŭ*. — In timpulŭ din urmă a datŭ *Grecia* unele declarațiunĭ liniștitóre prin representantulŭ sĕu, cu tóte acstea însĕ în cercurile guvernului turcescŭ, ómenii suntŭ convinșĭ, că cabinetulŭ din Atena nu va puté resista multŭ timpŭ presiunei ce-o esercită asupră-i mișcarea poporală.

Constantinopolŭ, 28 Decemvre (scire a lui »N. fr. Presse«) *Marele Vizirŭ* a rĕspunsŭ la o întrebare a prințului *Alexandru* că înalta Pórtă s'a adresatŭ la marile puterĭ sprijinindŭ pretențiunea bulgară în privința unei *despăgubirĭ de rĕsboiu din partea Serbiei.* Intr'o altă notă Pórta se rógă de puterĭ sĕ-i rĕspundă neamĕnatŭ la nota premergĕtóre privitóre la *soluțiunea cestiunei rumeliote.* Anglia a promisŭ, că va sprijini cererea Pórtei și va stărui sĕ se conchiame conferența, pentru ca sĕ se reguleze situațiunea provinciei autonóme pe basa notei circulare francese. Este chiar probabilŭ, că Turcia va conchiăma camera representanțilorŭ de mai înainte pentru regularea cestiunei Rumeliei orientale.

Constantinopolŭ, 28 Decemvre. — Actualulŭ președinte alŭ consiliului administrațiunei datoriilorŭ publice d. *Caillard*, a presentatŭ în 15 l. c. marelui vizirŭ *Kiamil-pașa* unŭ *memoriu*, în care îi atrage atențiunea că este necesarŭ de a se apĕra interesele creditorilorŭ statului turcescŭ față cu actuală soluțiune a crisei bulgare și de aceea este de lipsă a se pretinde ca sĕ se plătéscă *tributulŭ* bulgarŭ, ca Bulgaria sĕ ia asupră-șĭ partea corĕspundĕtóre a datoriei de statŭ și ca Rumelia orientală se contribue pe fiecare anŭ o sumă anumită la plătirea acestei datorii.

Petersburgŭ, 28 Decemvre. — Nu se dă credĕmêntŭ în cercurile bine informate faimei despre *călĕtoria prinţului Alexandru la Petersburgŭ.* Se accentuéză, că prinţulŭ Alexandru, care scie câtŭ de marĭ suntŭ simpatiele guvernului rusŭ şi mai alesŭ ale curţii pentru elŭ, nu se va espune la o primire rece, pentru care nu l'ar putea despăgubi manifestaţiunile eventuale ale cercurilorŭ slavofile. Restabilirea bunelorŭ relaţiunĭ ale prinţului Bulgariei cu cartea ruséscă trebue sĕ se facă pasŭ de pasŭ şi sĕ urmeze de sine din mersulŭ evenemintelorŭ; nu e de lipsă ca prinţulŭ sĕ facă unŭ pasŭ în persónă, mai alesŭ nu unŭ pasŭ pripitŭ, care uşorŭ s'ar puté interpreta rĕu în Rusia şi în altă parte.

Discursulŭ d-lui Brătianu.

Sub acestŭ titlu scrie „Egyetértés“ dela 29 Decemvre următórele:

„Discursulŭ, ce l'a ţinutŭ ministrulŭ-preşedinte alŭ României Brătianu în Senatŭ, póte sĕ desilusioneze pe acei daco-românĭ sanguinicĭ, carĭ cércă în afară centrulŭ gravitaţiunei. „Nu ne amestecămŭ în luptele pe carĭ DVóstră le aveţĭ dincolo de Carpaţĭ cu Maghiarii şi cu Sasii,“ acestŭ rĕsunetŭ vine din Bucurescĭ pentru Valahii noştrĭ. Şi noi n'avemŭ nicĭ o causă a presupune, că acestŭ rĕsunetŭ nu e sincerŭ, că nu i-au corĕspunsŭ faptele. Posiţia şi relaţiile României o îndrumézâ la acéstă politică. E statŭ micŭ, care nu numaı că se periclitéză dacă nutresce sentimente inimice faţă de vecinele puterĭ, ci e nevoită sĕ câştige amiciţia şi protecţia acelora. Bine, ḑice Brătianu, că generaţiunea, care astăḑĭ e la putere în România, multŭ s'a luptatŭ, multŭ a răbdatŭ, multŭ a suferitŭ, numai ca sĕ ajungă acolo, unde se află astăḑĭ. Nu e de multŭ, decând România şĭ-a redobênditŭ independenţa, acéstă independenţă nu trebue periclitată din simpla causă, pentru că câţĭ-va ómenĭ cu idei grandomane din Ardealŭ, nu potŭ dormi liniştiţĭ de visurile gloriei daco-române.

„Noi nicĭ că amŭ vĕḑutŭ vr'odată vr'unŭ periculŭ eminentŭ în mişcările ardelene, de aceea, că România ar puté cuceri dela noi Ardélulŭ, séu de aceea că neamŭ teme că astfelŭ s'ar puté schimba relaţiunile politice, cum ne arată unele charte folosite în unele scolĭ române, în carĭ tótă partea până la Tisa e „valahă.“ Va trece încă o bucată de vreme, până ce le va veni în minte politicilorŭ românĭ sĕ se apuce de astfelŭ de întreprinderĭ, deşi suntŭ şi de acei ultraiştĭ, a cărorŭ pofte se întindŭ până aci. Şi dacă tocmai aceştĭ ultraiştĭ arŭ veni la putere dincolo, şi ar şi încerca a realisa visulŭ lorŭ de astăḑĭ, noi tare liniştiţĭ vomŭ privi la acestŭ viitorŭ. În aceea aflămŭ însĕ neajunsulŭ încâtŭ ne privesce pe noi, că prin astfelĭ de agitaţiunĭ nefolositóre suntemŭ impedecaţĭ a întări statulŭ maghiarŭ, şi a deştepta în toţĭ cetăţenii patriei acea consciinţă puternică, ca sĕ se sémţă toţĭ ca membrii unei naţii.

Suntŭ mulţĭ în România — sciu prea bine — carĭ calculéză, că imperiulŭ S-lui Stefanŭ o se ajungă în împrejurărĭ critice, şi póte că atuncĭ mai lesne vorŭ cuteza a face aceea, după ce în alte împrejurărĭ critice, şi póte că atuncĭ mai lesne vorŭ cuteza a face aceea, după ce în alte împrejurărĭ înzadarŭ se nisuescŭ. Dér n'ar trebui sĕ uite: că aḑĭ mie, mâne ţie.“ Dacă şi noi astfelŭ amŭ gândi, dacă şi conducătorii politicei nóstre s'ar lăsa a fi conduşĭ de astfelŭ de motive, atuncĭ nicĭ na'rŭ trebui sĕ aşteptămŭ multŭ, ca sĕ încorporămŭ cu Ungaria acele provincii, carĭ odiniórâ au aparţinutŭ acestei ţĕrĭ, şi carĭ seculĭ întregĭ au fostŭ tributare regilorŭ ungurescĭ. Noi nu ne gândimŭ la una ca asta, nicĭ interesele nóstre bine cumpĕnite nu ni-o permitŭ. Dér sĕ vĕḑă odată şi cei de dincolo, că nicĭ interesele lorŭ bine precumpĕnite nu le permitŭ propagarea unorŭ astfelŭ de idei.

Câţĭ-va agitatorĭ vorŭ fi totdéuna la noi, carĭ îndréptă spre România ochii poporului, dér de acésta puţinŭ e de vină guvernulŭ românŭ. De vorŭ vedé odată agitatorii noştrĭ românĭ, că n'au pe cine sĕ se razime dincolo, că guvernulŭ de acolo nu urmăresce cu simpatiă silinţele lorŭ, căcĭ e mai scumpă înaintea lui independenţa României, — atuncĭ le va fi tăiată voia de acţiune şi stăruinţele lorŭ vorŭ rĕmânea fără succesŭ. România de sigurŭ e avisată la noi în mai multe cestiunĭ, decâtŭ noi la ea. Acésta nu trebue se o scape din vedere, şi constatămŭ cu plăcere, că guvernulŭ actualŭ arată şi prin acestŭ faptŭ, că e în deplină cunosciinţă a posiţiei sale primejdióse. A espulsatŭ pe aceia din România, carĭ voiau sĕ pregătéscă acolo culcuşurĭ calde pentru „irredentă.“

Scimŭ, cu ce cutezanţă s'au apucatŭ de lucru unii sburdalnicĭ înfocaţĭ. Proclamaţiunile resvrĕtitóre cu miile(?) au inundatŭ părţile nóstre locuite de Românĭ. N'au avutŭ succesŭ cu ele. Au înmulţitŭ afacerile procurorilorŭ şi judecătorielorŭ nóstre, au făcutŭ ca sĕ fiă arestaţĭ unii ómenĭ credulĭ şi înfocaţĭ; au deşteptatŭ temere şi spaimă în aceia, carĭ erau aplecaţĭ sĕ dea credĕmêntŭ unorŭ astfelŭ de vorbe, n'au ajunsŭ însĕ nicĭ c'unŭ pasŭ mai aprópe de scopurile lorŭ.

Noi vedemŭ faptulŭ prudenţei politice în aceste espulsărĭ, Românii ar putea lua de admoniare seriósă acele espulsărĭ, ca sĕ nu mai agiteze. Bine ar fi décă şi guvernulŭ italianŭ ar procede cu aceeaşĭ lealitate faţă cu aceia, carĭ sunt în Italia representanţii irredentei.«

SCIRILE ḐILEĬ.

Ni se scrie din Cetatea de Baltă, că volnicia nobilimei şi a cercurilorŭ administrative a ajunsŭ la culme. Pămênturile ţĕrenilorŭ se iau cu silă prin administraţia comitatensă şi se dau nobilimei. In Micăsasa s'a aşeḑatŭ unŭ conte maghiarŭ sĕrăcitŭ, şi solgăbirĕulŭ a poruncitŭ notarului de acolo, ca *ţĕranii sĕ-i lucre mica lui moşiă în cinste*. „Decĭ, ar fi timpulŭ ca conducĕtorii naţiunei nóstre sĕ se îngrijéscă mai tare de turma lorŭ, după care trăescŭ“ — sfĕrşesce corespondentulŭ plângerea sa.

—o—

In 22 Decemvre s'a arestatŭ în Alba-Iulia unŭ călĕtorŭ din România, care venise aci avêndŭ trebuinţă de câţiva lucrătorĭ şi de unŭ conducĕtorŭ pentru o maşină din România. Optŭ ḑile a petrecutŭ acestŭ individŭ în Alba Iulia fără a se puté legitima înaintea poliţiei cu pas-portulŭ recerutŭ, din care causă, după cum ne spune „Kolozs. Köz.“, a fostŭ arestatŭ.

—o—

„Egyetértes“ află că în B l a ş i u s'a luatŭ iniţiativa înfiinţării unei c a s s e d e e c o n o m i ă.

—o—

Cu 1 Ianuariu 1886 se va deschide *postă nouă* în comuna Miheşulŭ de Câmpiă, comitatulŭ Turda—Arieşŭ, pentru comunele: Balda, Velcheriu, Şăulia şi Miheşŭ.

—o—

Ni se scrie, că în ţinutulŭ *Oşorheiului* (Tĕrgu Mureşului) graséză *difterita* între copii.

—o—

La 25 Decemvre n., ḑiua primă a crăciunului catolicŭ, trei ómenĭ cu rangŭ au n e b u n i t ŭ în B u d a p e s t a. Semnŭ alŭ timpului!

—o—

Erĭ amŭ vorbitŭ despre esplosiunea m i n e i d e cărbunĭ din Mardy (Anglia) arĕtândŭ, că aprópe 100 de lucrătorĭ au muritŭ. Astăḑĭ putemŭ adauge, că în momentulŭ esplosiunei, în mină se aflau 1100 de lucrătorĭ, dintre carĭ 800 au scăpatŭ, parte teafĕrĭ, parte rĕniţĭ uşorŭ; ér 300 d e i n ş ĭ a u m u r i t ŭ.

De ale „Tribunei.“

„Tribuna“ s'a grăbitŭ a reproduce, după obiceiulŭ ei, din cuvêntŭ în cuvêntŭ articululŭ nostru din numĕrulŭ dela 16 Decemvre, în care fi adresămŭ nisce obiective, seriόse dér binevoitóre întrebărĭ cu privire la atitudinea ce a observat'o, ea mai alesŭ faţă cu causa nóstră ardelenéscă, în timpulŭ din urmă.

Dér în locŭ de a rĕspunde cu aceeaşĭ seriositate şi obiectivitate, „Tribuna“ aduce în legătură articululŭ nostru c'unŭ articulŭ bisericescŭ alŭ „Telegrafului Românŭ,“ în care e vorba de unŭ osŭ de rosŭ, de „tipografiă“ ş. c. l. şi face la sfĕrşitŭ următórea observare:

„Noi cu tóte aceste nu vomŭ rĕspunde acum la cele douĕ enciclice, *ci abia după ce „Tribuna« va fi apărutŭ în formatulŭ ei mĕritŭ, orĭ décă nu va fi neapĕratŭ chiar nicĭ atuncĭ.* Lăsămŭ se trécă sfintele serbătorĭ, căcĭ suntemŭ creştinĭ şi noi şi nu voimŭ sĕ-i supĕrămŭ cu certurĭ uriciόse pe fraţii noştri Românĭ. Deocamdată ne mărginimŭ a constata, că părintele Metropolitŭ Mironŭ e consecuentŭ şi scie ce face, ér colegii noştri dela „Gazeta Transilvaniei“ sunt numai consecuenţĭ, *dér nu sciu ce facŭ.*“

Colegii dela „Tribuna“ sunt dér de părere, că décă înainte de sĕrbătorĭ amŭ ḑice cătră unŭ frate alŭ nostru: „Nenişorule, bagă de sémă, nu înaintă mai departe pe ceea cale, căcĭ dai în gropĭ,“ acésta ar însemnă alŭ nostru „supĕra cu certurĭ uriciόse.“ Ne pare rĕu, dér noi n'avemŭ atâta „înţelepciune“ şi atâta sĕmţŭ „cavalerescŭ“, ca sĕ împărtăşimŭ acéstă pĕrere.

Aicĭ însĕ nu era vorbă de „certurĭ uriciόse“, pe carĭ noi în totdéuna le-amŭ încungiuratŭ, ci era vorba de modulŭ cum se apĕră causa nóstră nóstră naţională, era vorba chiar de mai multŭ: de s o l i d a r i t a t e a nóstră naţională, care pretinde ca „fraţii Românĭ“ sĕ nu mérgă unulŭ în drépta şi celălaltŭ în stânga, pretinde înainte de tóte, ca ei sĕ discute obiectivŭ şi sincerŭ afacerile publice naţionale şi sĕ esamineze purtarea lorŭ faţă cu aceste afacerĭ.

„Cu tóte aceste“ „Tribuna“ ne spune că „ne va rĕspunde abia după ce ea („Tribuna“) va fi apărutŭ în formatulŭ ei mĕritŭ, orĭ, *décă nu va fi neapĕratŭ*, chiar nicĭ atuncĭ.“

Cine nu va pufni de rîsŭ citindŭ aceste cuvinte?

Micĭ de inimă mai trebue sĕ fiă colegii noştri dela „Tribuna“ décă rĕspundŭ astfelŭ la nisce seriόse cuvinte ca ale nóstre. Probabilŭ că între dênşii, séu între amicii d-lorŭ, sĕ fiă şi de aceia, carĭ sĕ mĕsure valórea celorŭ ce se scriu într'o fóiă cu cotulŭ şi sĕ dea mai mare greutate rĕspunsului, care va apăré în „Tribuna“ cu „formatulŭ mĕritŭ.“ Probabilŭ că cu formatulŭ va cresce şi curagiulŭ celorŭ dela „Tribuna“ de-a sta de vorbă odată seriosŭ şi cu colegii lorŭ dela „Gazeta Transilvaniei,“ nu numai totŭ cu colegii dela „Nemzet“ „Pester Lloyd“ şi „Pesti Naplo.“

Deocamdată constatămŭ cu pĕrere de rĕu, că colegilorŭ dela „Tribuna“ nu le dă mâna a rĕspunde sincerŭ la seriósa şi frăţésca nóstră interpelare şi acésta ne însuflă marĭ temerĭ cu privire la atitudinea lorŭ viitóre şi la „angagiamentele“, ce susţinŭ că le-au luatŭ. Şi pentru viitorŭ e puţină speranţă, căcĭ „Tribnna“ ḑice că va rĕspunde numai décă va fi „neapĕratŭ“.

Ei bine vomŭ face sĕ fiă neapĕratŭ. O vomŭ silĭ sĕ ne rĕspundă, dândŭ sémă înaintea publicului românŭ despre atitudinea ei, precum este datoria orĭcărui organŭ, care vrea sĕ trécă în lume de organŭ cinstitŭ.

In Martie a. c. amŭ declaratŭ colegilorŭ dela „Tribuna“, că nu sêmţimŭ nicĭ o plăcere a discuta cu ei, dér i-amŭ sfătuitŭ, ca pe viitorŭ, sĕ bage bine de sémă cum scriu şi ce scriu. Din Martie păn'acum amŭ tăcutŭ şi nimenĭ nu va ḑice, că nu le-amŭ lăsatŭ timpŭ de îndreptare. Însĕ dênşii mai alesŭ de-o bucată de vreme încóce se pórtă ca şi când s'ar află aicĭ în Ardélŭ într'unŭ satŭ pustiu, îmblătindŭ mereu la frase góle şi nesărate de crépă pămêntulŭ.

Acésta i-arŭ privĭ numai pe ei, décă prin atitudinea nechipsuită a unui ḑiarŭ românŭ de aicĭ, care trece de naţionalŭ, nu s'ar compromite mai multŭ séu mai puţinŭ şi interesele causei nóstre naţionale.

Nu „formatulŭ mĕritŭ“ este care importă din punctŭ de vedere alŭ interesului naţionalŭ, ci atitudinea, principiele şi modulŭ de luptă alŭ unei foi. Şi de aceea vomŭ dovedi „Tribunei“, că trăgêndu-o la rĕspundere înaintea forului naţional a m ŭ s c i u t ŭ c e f a c e m ŭ.

O convorbire cu generalulŭ Ignatiev.

Corespondentulŭ ḑiarului „Zastava« raportéză din Petersburgŭ convorbirea ce a avut'o cu generalulŭ Ignatiev. Étă unele părţĭ din acéstă interesantă convorbire:

V'amŭ scrisŭ că voiu visita pe amiculŭ tuturorŭ Slavilorŭ, contele Ignatiev; eram sigurŭ că generalulŭ mĕ va primi îndată ca pe o veche cunoscinţă, mai cu sémă, că dênsulŭ primesce bucurosŭ pe orĭcare slavŭ, chiar décă n'ar fi auḑitŭ nicĭodată de numele lui. Îndată ce mĕ presentaiu la palatulŭ generalului, portarulŭ mĕ cunoscŭ că sunt Sêrbŭ, şi fără ca sĕ mĕ mai întrebe cine sunt şi de unde viu, anunţă îndată prin telephonŭ pe lacheulŭ generalului, că a venitŭ unŭ Slavŭ care voiesce sĕ vadă pe contele. Nu trecură nicĭ douĕ minute şi lacheulŭ rĕspunse totŭ prin telephonŭ: — Contele rógă pe domnulŭ ca sĕ poftéscă.

Nu trecŭ multŭ şi generalulŭ se presentă în uniformă cu mai multe decoraţii între care observai şi pe a prinţului Danilo, pentru independinţa »Muntenegrului«. Generalulŭ esprimă mulţumirea sa că 'i-am procuratŭ ocasiune ca sĕ mĕ vĕḑă după care urmă îndată întrebarea: — Ce ḑiceţĭ despre nefericitulŭ resbelŭ dintre douĕ naţiunĭ slave Bulgarĭ şi Sĕrbĭ? — Eu 'i afirmai că într'adevĕrŭ acesta este o mare nenorocire şi că pĕcatulŭ sĕ cadă asupra acelora, carĭ au provocatŭ acestŭ nefericitŭ resbelŭ. Generalulŭ adăugă: — Pe noi Ruşii, carĭ în mai multe rêndurĭ amŭ vĕrsatŭ sângele nostru pentru liberarea Creştinilorŭ şi Slavilorŭ mai cu sémă fără cellŭ mai micŭ egoismŭ, ne acusă că mergemŭ pentru cucerirea şi anexarea acestorŭ popóre; dér toţĭ acei carĭ vorbescŭ astfelŭ nu potŭ fi decâtŭ ómenĭ cu mintea mărginită. Rusia este destulŭ de mare şi puternică, ca sĕ nu aibă trebuinţă de alte naţiunĭ şi teritorii. Noi amŭ fostŭ satisfăcuţĭ că prin ultimulŭ resbelŭ amŭ pututŭ vedea Bulgaria inviată, Serbia mai mare şi independentă şi, în fine, ne-amŭ mărginitŭ cu o órecare modificare în peninsula balcanică după atâtea sacrificii de ómenĭ şi de banĭ. In Bulgaria amŭ doritŭ se vedemŭ unŭ stătuleţŭ slavŭ şi ne-amŭ bucuratŭ de progresulŭ poporului şi a organisărei oştirei bulgare. — Nicĭ unŭ Rusŭ şi mai puţinŭ încă eu n'aşŭ fi pututŭ crede vre-o dată, că se va găsi unŭ Bulgarŭ, care sĕ cuteze măcarŭ se întreprindă ceva fără consêmţĕmêntulŭ Rusiei. De unŭ timpŭ încóce am avutŭ însĕ cunoscinţă de intrigĭ între Serbia şi Bulgaria, dér nu i-am datŭ nicĭ o atenţiune şi nicĭ că ne amŭ amestecatŭ în afacerile lorŭ interne. Nu aprobamŭ procederile unorŭ fii perduţĭ, carĭ nesocotescŭ patria lorŭ, fiindŭ egoiştĭ, dér n'amŭ credutŭ că Serbia şi Bulgaria vorŭ face ceva ce

va atrage după sine o chestiune internaţională. Noi cei din Rusia amŭ cunoscutŭ dorinţa poporului bulgarŭ pentru unire, dér amŭ creḑutŭ că va aştepta timpulŭ oportunŭ.

— Dér s'a sciutŭ ceva in Rusia, că intre Sêrbĭ şi Bulgarĭ se va naşte unŭ resbelŭ? — Pe când regele Milanŭ a ordonatŭ mobilisarea, tótă lumea credea pe aicĭ că oştirea sêrbéscă va intra in Macedonia séu Serbia veche, dér după ce s'a vĕḑutŭ că regele amână intrarea in acţiune şi tótă puterea armată o concentra la graniţa bulgară, se bănuia; ér după ce se şciŭ opunerea Austriei ca Serbia sĕ între în Macedonia şi Serbia veche, s'a înţelesŭ că regele Milanŭ, spre a eşi din încurcătura dificilă, va înainta în Bulgaria. — De ce Rusia a rechematŭ pe oficerii sĕi din Bulgaria şi Rumelia? — Intâiu ca Bulgarii sĕ se încredinţeze, că Rusia nu aprobă procederea lorŭ; nu pentru că nu doresce unirea dér pentru că timpulŭ este neoportunŭ, şi alŭ doilea că la casŭ de unŭ resbelŭ între sêrbĭ şi bulgarĭ, nu se vorŭ găsi ruşi carĭ sĕ măcelăréscă pe fraţii lorŭ şi se participe la unŭ asemenea resbelŭ, de órece ruşilorŭ le este egalŭ atâtŭ Serbia câtŭ şi Bulgaria. — Care este causa pentru care prinţulŭ Alexandru a fostŭ ştersŭ din cadrele oştirei rusescĭ şi că împĕratulŭ este indignatŭ în contra lui? — Causa a fostŭ pentru că prinţulŭ s'a exprimatŭ în publicŭ nedemnŭ despre oştirea rusă şi unŭ rusŭ va îndura totŭ şi va értă totŭ, dér defăimarea armatei nicĭodată.

— Dér cine va despăgubi pe Sêrbia pentru atâtea sacrificii şi pagube? — S'o despăgubéscă cine va voi, Rusia nu se va împotrivi la aceste, ba încă va fi satisfăcută când Pórta i'ar ceda Sêrbia veche, ér Austria Bosnia şi Herţegovina, şi chiar până la marea Adriatică décă ar vrea. Rusia numai una n'ar permite, ca Sêrbia sĕ se pérdă. căcĭ şi dacă Rusia este ofensată, totuşĭ inima îi este largă şi credeţi-mĕ că orĭ-ce naţiune slavă îi este de o potrivă şi că nu se vorŭ găsi mulţĭ ruşĭ carĭ se ţină mai multŭ cu Bulgarii decâtŭ cu Sêrbii. Nu mai inimicii slavismului împrăşciă nisce idei false în acéstă privinţă şi propagă, că Rusia intrigéză în Serbia. Noi Rusii amŭ dori ca fiecare naţiune slavă sĕ se desvólte in propia sa sferă şi se progreseze, pentru Rusia ar fi o fericire ca sĕ nu mai aibă ocasiune sĕ ducă grijă pentru sortea naţiunilorŭ slave şi sĕ facă resbele peutru ele. Noi ne bucurămŭ când vedemŭ că Sêrbia are şi alţĭ prietinĭ, carĭ voescŭ fericirea şi inavuţirea sa, noi Ruşii nu facemŭ concurenţă nimĕnui şi încă mai puţinŭ în comerţŭ. Ne arŭ părea rĕu însĕ când amŭ vedea pe Sêrbia séu vr'o altă ţéră slavă perindŭ. Numai unŭ lucru ne pare rĕu. acela că s'a sguduitŭ biserica ortodoxă în Sêrbia. Ér pentru că s'a sdruncinatŭ biserica în Sêrbia, causa a fostŭ guvernulŭ, ér nu poporulŭ.

Generalulŭ mĭ'a vorbitŭ aceste cuvinte din urmă cu unŭ mare entusiasmŭ. Trecêndŭ apoi la Muntenegru şi domnitorulŭ sĕu, generalulŭ 'mĭ ḑise: — Vedeţĭ pe prinţulŭ Nichita care a doveditŭ că este celŭ mai mare şi celŭ mai experimentatŭ politicŭ din peninsula Balcanică. Elŭ este liniştitŭ şi ştie pentru ce. Elŭ se ocupă ca sĕ facă pe muntenegrenii sĕi gospodarĭ bunĭ şi sĕ'ĭ înveţe sĕ lucreze.

Mi s'a naratŭ, că actualulŭ împĕratŭ primesce adesea pe generalulŭ şi se consultă cu dênsulŭ. Generalulŭ în principiu este unŭ slavŭ ceea ce şi singurŭ o mărturisesce în publicŭ, elŭ are pe aci mulţĭ antagoniştĭ. Dér elŭ aştéptă timpulŭ sĕu, care nu este departe.

APELU

cătră onoratulŭ publicŭ românŭ!

O corporaţiune asemenea unui individŭ, în întregŭ decursulŭ esistenţei sale, sĕ nisuesce pe de o parte, ca sĕ-şĭ asigure în modŭ deplinŭ acéstă esistenţă, ér pe de altă parte, câtŭ mai multŭ sĕ devină folositóre némului de ómenĭ din care şi ea face parte.

Astfelŭ societatea de lectură „Petru Maiorŭ" a junimei române din Budapesta, încă din primele ḑile ale esistenţei sale nicĭ unŭ momentŭ nu a perdutŭ din vedere aceste scopurĭ, făcêndŭ tótŭ ce a fostŭ în putinţa unei societăţĭ, compusă din puterĭ tinere, din puterĭ neprobate şi din diferite părţĭ ale ţĕrii nóstre, dér unite în aceleaşĭ credinţe şi aspiraţiunĭ.

Incă din primii anĭ ai esisţenţei sale, societatea nóstră s'a ocupatŭ cu idea de a tipări cu litere latine Istoria pentru începutulŭ Românilorŭ în Dacia, de „Petru Maiorŭ," alŭ cărui nume ea cu mândriă naţională îlŭ pórtă.

Idea însĕ în anulŭ 1883 a devenitŭ realitate, tipărindu-se „Istoria etc. lui Petru Maiorŭ" în 2000 esemplare — fipsându-se preţulŭ pentru unŭ esemplarŭ broşuratŭ 2 fl. ér pentru unulŭ legatŭ 2 fl. 50 cr. — fiindŭ convinşĭ de folosulŭ intelectualŭ, dândŭ în mânile publicului românŭ unŭ opŭ de o valóre nedisputabilă — devenitŭ deja rarŭ — ér pe de altă parte vomŭ putea scăpa societatea nóstră de crisa banală în care a ajunsŭ în decursulŭ anilorŭ din urmă.

Tipărindu-se „Istoria lui Petru Maiorŭ," societatea a emisŭ liste de abonamentŭ în diferite părţĭ ale nóstre, însĕ durere, fórte puţinĭ ne-au ajutatŭ în scopulŭ nostru ér partea cea mai mare nicĭ până astăḑĭ, pe lângă reclamă, nu ne-a trimisŭ listele de abonamentŭ.

Amŭ făcutŭ apelŭ la publiculŭ românŭ şi pe cale ḑiaristică, însĕ deşi ne dóre trebue sĕ o spunemŭ că şi de astădată cu puţinŭ, ca sĕ nu ḑicemŭ, chiar nimicŭ resultatŭ, căcĭ societatea şi de presente dispune mai bine de 1000 esemplare, aşa încâtŭ nicĭ spesele tipăririi nu au incursŭ.

In faţa acestorŭ felŭ de împrejurărĭ societatea „Petru Maiorŭ" în una din şedinţele sale ale anului curentŭ, a redusŭ preţulŭ opului şi anume pentru unŭ esemplarŭ broşuratŭ 1 fl. 30 cr., ér pentru unulŭ legatŭ 1 fl. 80 cr., şi se adreséză din nou la bunăvoinţa publicului românŭ şi îi légă de inimă causa şi scopulŭ societăţii, a redusŭ însĕ preţulŭ cu deosebire pentru domnii preoţĭ, docenţĭ şi scólele confesionale, ca cu atâtŭ mai uşorŭ sĕ şi-lŭ pótă procura.

Facemŭ şi de astădată apelŭ, sperândŭ că publiculŭ românŭ avêndŭ în vedere sórtea nóstră, carĭ luptămŭ cu nenumĕrate neajunsurĭ ale vieţii, precum şi scopulŭ societăţii, ne va întinde mână de ajutorŭ şi ne va scăpa de posiţia în care amŭ ajunsŭ, voindŭ a face bine.

Cu dreptŭ cuvêntŭ naţiunea română pretinde dela tinerii sĕi fii, ca sĕ-şĭ cunóscă chiămarea, ca totdéuna sĕ fiă la acelŭ nivelŭ, pe care-lŭ pretinde mândria naţională, sĕ fiă tinerĭ de bună speranţă; însĕ nu mai puţinŭ e dreptŭ şi aceea, că aceştĭ tinerĭ numai atuncĭ potŭ corĕspunde misiunei lorŭ, numai atuncĭ potŭ fi tinerĭ de „bună speranţă" când naţiunea îi întêmpină cu plăcere şi îi ajută în toţĭ paşii lorŭ.

La o atare întêmpinare facemŭ şi noi de astădată apelŭ, ca ajutaţĭ fiindŭ cu atâtŭ mai uşorŭ sĕ putemŭ corĕspunde misiunei nóstre de Românĭ, de a ne cultiva limba şi literatura nóstră şi a rĕmânea aceea, ce iubitele nóstre mame ne-au născutŭ.

Localitatea societăţii: Budapesta IV, strada vaţului 13 II. 30.*)

In numele societăţii:

Drd. Emil de Puscariu, vice preşedinte.

Sierbanŭ, secretar.

SECŢIUNEA POMOLOGICĂ

a reuniunei economice din comitatulŭ Braşovului.

Acéstă secţiune şi-a ţinutŭ a 8-a şedinţă în acestŭ anŭ la 8 Decemvre a. c., participândŭ unŭ numĕrŭ fórte mare de membri. Şedinţa acésta din urmă a anului 1885, ca şi unele dintre cele precedente, este o viă dovadă despre crescerea continuă a întreprinderilorŭ pomologice, despre zelulŭ înfocatŭ alŭ membrilorŭ spre ajungerea scopurilorŭ secţiunei. Vomŭ arĕta decĭ pe scurtŭ decursulŭ aceleia.

I., *Martin Horvath* din Crizbavŭ a pusŭ înainte spre studiare şi gustare următórele *soiurĭ de póme*: 1. Reinette aurii de Blenheim cu mieḑŭ pocnitorŭ, finŭ şi fórte aromaticŭ, — 2. Parmaine englesescĭ iernatice, cunoscute ca fórte nobile. — 3. Mere numite cardinalulŭ inflăcăratŭ, escelente, — 4. Rambour portocaliu, fórte marĭ şi gustóse. — 5. Reinette de Canada, mere de primulŭ rangŭ. — 6. Reinette de Ananas, mere fine nobile. — 7. Reinettele lui Bauman, mere fórte recomandabile. — 8. Mere albe de rosmarinŭ, micĭ fine. — 9. Pere de ale untului, iernatice, fórte delicate. — *Carol Schuster* pune înainte mai multe soiurĭ de mere, între carĭ „tămâiosulŭ turcescŭ" (türkischer Muskateller) fórte finŭ, şi aşa numitulŭ „Bürgermeister" érăşĭ mĕrŭ fórte bunŭ.

II. Secretarulŭ secţiunei *Wilh. Morres* prelege despre *„celŭ mai bunŭ timpŭ de a planta pomii"* după ideile pomologului *Gaucher din Stuttgart.* Gaucher spre scopulŭ amintitŭ recomêndă cu tótă resoluţia timpulŭ *dela mijloculŭ lui Octomvre peste tótă iérna*, dér numaí când e iérna lină şi în pămênturĭ stêmpĕrate, nu recĭ şi nicĭ apătóse. Pomii se despóiă de frunḑă, rădăcinele li se scurtă şi se plantéză în modulŭ obicĭnuitŭ. Avantagele — după multiplele esperienţe — se susţine a fi următórele:

1). Plantatorulŭ mai alesŭ la plantaţiunĭ mai marĭ dispune de mai multŭ timpŭ la plantarea de tómnă şi iérnă decâtŭ la cea de primăvéră; ba încă la cumpĕrătura de tómnă a pomişorilorŭ póte căpĕta uşorŭ materialŭ mai bunŭ.

2). Pomişorii stau mai bine şi remânŭ mai próspeţĭ tómna decâtŭ primăvéra, mai vêrtosŭ la transporturĭ şi la întârḑierea plantării pomişorilorŭ scoşĭ deja din pămêntŭ.

3). Mugurii dormitorĭ suferŭ mai puţinŭ decâtŭ cei crescĕtorĭ.

4). Nu e de lipsă udatulŭ ca la plantatulŭ de primăvéră, unde de multe orĭ abia 'lŭ poţĭ birui; pămêntulŭ rĕmâne próspĕtŭ şi înfĕnatŭ, pomişorii suntŭ mai sănĕtoşĭ în elŭ (în pămêntŭ); pe când primăvéra pămêntulŭ se face bruşosŭ (grunjosŭ) şi închide comunicaţiunea cu aerulŭ atmosfericŭ.

5). Pomişorii începŭ vegetaţiunea de timpuriu, pentru că îşĭ forméză deja prin Ianuariu şi Februariu callus, îşĭ adaugŭ rădĕcini şi au peste totŭ unŭ pasŭ înainte faţă de plantarea de primăvéră.

(Va urma).

*) Onoratele redacţiunĭ ale foilorŭ române suntŭ rugate a reproduce acestŭ apelŭ!!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.)

BELGRADŬ, 30 Decemvre.—In urma unorŭ raporturĭ oficiale, Bulgarii îndată după retragerea Sêrbilorŭ din ţinutulŭ Vidinului începură a urmări poporaţiunea sêrbéscă de acolo, au făcutŭ represalii contra ei. Bĕtrânii satului din Capetanevo, Smedanŭ şi Bregovo, împreună cu alte cincĭḑecĭ de persóne au fostŭ măcelăriţĭ. Mare parte a locuitorilorŭ fugŭ în Serbia rugândŭ pe Sêrbĭ de a le da ajutorŭ.

MADRIDŬ, 30 Decemvre. — In urma unorŭ faime neconfirmate s'ar fi descoperitŭ o conjuraţiune a căreia scopŭ este proclamarea Regelui Portugaliei ca Rege alŭ Spaniei.

DIVERSE.

Unŭ pretendentŭ la tronulŭ Spaniei. — Acum câteva ḑile, şefulŭ cabinetului, d. Sagasta, eşindŭ dela consiliulŭ de ministrii, se întorcea acasă. In momentulŭ pe când se cobora din trăsură, unŭ omŭ, cu o înfăţişare umilită, purtândŭ unŭ costumŭ de postavŭ americanŭ şi avêndŭ pe capŭ o pălăriă móle, s'apropiă de dênsulŭ şi-i ḑise: — »Sosescŭ dela Albatace pentru a da Escelenţei Vóstre acéstă scrisóre. Vĕ rogŭ d'a lua cunoscinţă de ea, şi mâne, Vinerĭ, voiu veni ca sĕ iau rĕspunsulŭ.« D. Sagasta luă scrisórea şi, după ce o citì, înţelese că modestulŭ locuitorŭ din Albacete nu era nicĭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ decâtŭ pretendintele sceptrului lui San-Fernando, şi care cerea sĕ fiă pusŭ câtŭ mai curêndŭ în posesiunea lui. Pentru a susţinea pretenţiunile ḑice că este regele stelelorŭ, ceeace îi dă dreptulŭ d'a şedea pe primulŭ tronŭ care se află vacantŭ pe pămêntŭ. Aflândŭ la Albacete, reşedinţa sa regală, că tronulŭ Spaniei nu mai era ocupatŭ, vine sĕ ia posesiunea lui şi aştéptă sĕ i se dea câtŭ mai neîntârḑiatŭ. D. Sagasta, înţelegêndŭ nebunia acelui omŭ, îlŭ sfătuì sĕ se întórcă la Albacete, adăogêndŭ că coróna a fostŭ trămisă la Alcade, pentrn ca acesta s'o dea moştenitorului tronului ei cu tótă solemnitatea cuvenită. Pentru a se da, acelui nenorocitŭ pretendinte, îngrijirile de carĭ avea nevoiă, d. Sagasta îlŭ încredinţă la doi aginţĭ ai ordinei publice, însărcinaţĭ, în casŭ de opunere, de a-lŭ conduce într'o casă de sănĕtate din apropiere de Madridŭ.

***

Contesa Edla. — Despre originea şi viaţa vĕduvei regine a Portugaliei, a contesei Edla n. Elisa Heusler, o Dómnă, care a avutŭ ocasiune sĕ conviă desŭ cu regina, scrie următórele date interesante: Tatălŭ contesei a fostŭ fiulŭ naturalŭ alŭ unei dame aristocrate. Călĕtorindŭ odată prin Elveţia, s'a cunoscutŭ cu o fórte frumósă femeiă elveţiană, care era fiica unei familii avute şi inteligente, şi pe lângă tóte protestările mumei sale, a luat'o de soţiă. După aceea s'a dusŭ în Boston cu nevastă-s'a. Acolo i s'au născutŭ două fete vestite de frumseţa şi talentulŭ lorŭ. Cea mai mare fétă a fostŭ Elisa. Din causa falimentului unei bance tată-sĕu şĭ-a perdutŭ tótă averea. Féta cea mai tineră, nu multŭ după mórtea tatălui ei, s'a măritatŭ după unŭ Croesŭ americanŭ. La proprietăţile sale grandiose, ducea unŭ lucsŭ regescŭ. Elisa, care era cu multŭ mai mândră decâtŭ sĕ se réḑime pe sprijinulŭ surorei şi alŭ cumnatului ei, s'a decisŭ sĕ mérgă în Europa şi ca cântăréţă la vr'unŭ teatru. Cu o trupă de opere cântà în Milano, Parisŭ şi Viena. In Viena, la anulŭ 1858, Aprilie în 8, păşì mai ântêiu pe scenă în opera Rigoletto. Foile vieneze, în criticele lorŭ de atuncĭ, despreţuiau multŭ vocea ei, însĕ era cu recunoscinţă faţă cu diligenţa şi talentulŭ ei dramaticŭ. Frumseţea ei însĕ era admirabilŭ şi Viena întrégă a admirat'o. Elisa ca din întêmplare ajunsese în Lisabona. Substituindŭ o actriţă bolnavă din teatrulŭ »Carlo« de acolo, juca rolulŭ Aprodului din »Balulŭ mascatŭ" alŭ lui Verdi. Cu amabilitatea ei încântà totŭ publiculŭ şi răpì inima regelui Fernando, care vĕḑênd'o a esclamatŭ: „numai mórtă o voiu lăsa, trebue sĕ-mĭ fiă soţiă." Cum a ḑisŭ, aşa a şi făcutŭ. D-şóra Heusler s'a înălţatŭ la rangulŭ de contesa de Edla, şi Dom Fernando, care atuncĭ era de 53 anĭ şi care dela anulŭ 1853 a fostŭ vĕduvŭ, la 10 Iunie 1869 a luat'o de soţiă. Până la sfêrşitulŭ vieţii lui, trăiră fericiţĭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 30 Decemvre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.42	Vênd.	8.48
Argint românesc	»	8.38	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.36
Imperialĭ	»	10.22	»	10 32
Galbenĭ	»	5.95	»	5.98
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.00	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	123.—
Discontulŭ . . .	»	7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Decemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	100 75
Rentă de hârtiă 5%	92 25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110.50
Bonurĭ rurale ungare	103 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 00
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale transilvane	103.50
Bonurĭ croato-slavone	103 –
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 70
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.20
Renta de hărtiă austriacă	83 25
Renta de arg. austr.	83 55
Renta de aurŭ austr.	110.25
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncel austro-ungare	870 —
Act. băncel de creditŭ ung.	302.50
Act. băncel de creditŭ austr.	297 20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	9 98
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.90
Londra 10 Livres sterlinge	126.—

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 16 Decemvre st. v. 1885.

	Cump	vênd
Renta română (5%)	86½	87½
Renta rom. amort. (5%)	91	92
» convert. (6%)	83½	84½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	103	104
» „ „ (5%)	86	87
» » urban (7%)	97	98
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	80	81
Banca naţională a României	1180	1200
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	16.	17½
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00	2.04

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Tarifa anunţurilor şi inseţiunilor.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.»

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	— —	7.45	—
Predealŭ	—	— —	12.50	—
	—	— —	1.09	—
Timişŭ	—	— —	1.40	—
Braşovŭ	—	— —	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9 48	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clusiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.06
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.47	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.48	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clusiu	—	10.01	5.05	6.43	—
	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12 31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3[illegible]
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	— —	—	—	1.50
Timişŭ	—	— —	—	—	2.48
Predealŭ	—	— —	—	—	3.23
	—	— —	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	— —	—	—	9.44

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicica	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 10
Szolnok	11.02	3.44	11 40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicica	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10 06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1 19	3.49
Pui	8 46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4 04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2 54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9.33	5 28
Baniţa	7 27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.4[illegible]
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10 53	1.35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.